

Gələcəyə aparan aydın yol

Biz oldukça büyük tarixi sərvətin varisləriyik. Zəngin mədəniyyət incilərimizlə yanaşı, əslərdir bu torpaqlarda mövcud olan yüksək toleranlıq, dini və etnik düzümlülük şərait, fərqli mədəniyyətlərə hörmət ruhu, bütün bunları qoruyub saxlamış və indiki günlərə qədər gətirib çıxarmış ulularımızın yaratdıqları dəyərlər misilsiz mənəvi xəzinədir. Belə bir xəzinənin mövcud olmasına görə milli dövlətçilik tariximizdə müstəsna yer tutan görkəmli şəxsiyyətlərimizə, xüsusilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevə borcluyuq. Məhz belə şəxsiyyətlərimiz sayəsində xalqımız milli özünəməxsusluğunu itirməmiş, ən çətin şərtlər daxilində belə onu mühafizə edərək ölkənin daha böyük inkişafına nail olmuşdur.

Sağlam təməl, təminatlı gələcək

Ulu Öndər Heydər Əliyevin milli dövlətçilik kursunu əzmlə davam etdirən, müstəqil Azərbaycanı tarixinin ən böyük uğurlarına yetirən Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə 16 illik rəhbərliyi dövründə qazanılan nailiyətlərin hər biri inkişaf salnamasına çevrilmişdir. Bu nailiyətlərin sırası isə kifayət qədər genişdir. Uğurların mühüm bir qismi təhsil, elm, mədəniyyət, eləcə də humanitar sahəye aid məsələləri əhatə edir.

Təkcə bugünü deyil, uzaq gələcəyi də görə bilən, dövlətin, xalqın sabahı üçün strateji hədəflər müəyyənləşdirməyi bacaran bütün böyük dövlət adamları kimi Azərbaycan Prezidenti üçün də keyfiyyətli təhsil həm fərdlərin, həm də vətənin, cəmiyyətin təminatlı gələcəyi deməkdir. O, insanlarımızın, xüsusilə, hələ yolu başlanğıcında olan gənclərimizin savadlanması, dövrün tələblərinə uyğun bilik

və bacarıqlara yiylənmələrini inkişaf proseslərinin əsas amili hesab edir. Əldə olunmuş inkişafın davamlılığı, dayanıqlılığı üçün vətəndaşlarını hazırlıqlı olmağa çağırır. Həqiqətən, əger ən yüksək inkişaf səviyyəsinə çatmış ölkələrin tarixinə və bugününe baxsaq, görərik ki, o ölkələrin hamısı yalnız təhsil, texnologiya, elm sayəsində ireli gediblər. Biz də bu yolla irəliləyirik. Azərbaycanda insanların biliqliyi, savadlı olması ölkəmizi gücləndirir. Cəmiyyətimizi gələcəyə hazırlayıf. Başqa cür də mümkün deyil. Getdikcə tərəqqi edən, qlobal inkişaf meyillərinə qucaq açan ölkə üçün həyatın bütün sahələrinə peşəkar mütəxəssislər lazımdır.

Keyfiyyətli kadrlar hazırlığı, öz işində yüksək səriştəyə malik mütəxəssislərin olması Azərbaycanın inkişaf dinamikasına güc verir. Ona görə də bu gün respublikada təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün önemli addımlar atılır, davamlı islahatlar aparılır.

Xarici dövlətlərin mütərəqqi təc-rübəsi ölkəmizə gətirilir. Azərbaycanda təhsil hansıa sənətə yiye-lənməkdən də çox ictimai bir hərəkata çevrilir. İnsanlar üçün ən mü-hüm dəyer kimi qiymətləndirilir. Təkcə konkret dövr ərzində deyil, ömrü boyu savadlanmanın, daimi fərdi inkişafın zəruri olduğu hər kə-tərefindən dərk edilir.

Gəncliyə tövsiyə

Bakı Dövlət Universitetinin yaradılmasının 100-cü ildönümüne həsr olunmuş təntənəli mərasim zamanı Azərbaycan Prezidenti ölkə gəncli-yinə üz tutaraq dedi: "Tələbelərə də sözüm odur ki, bilikli olsunlar. Bu-günkü dünyada tənişliqla, tapşırıqla oxumaq mümkün deyil... Əvvəller sovet dövründə əsas məqsəd diplom almaq idi... Diplom heç nədir, bilin. Əger bilik olmasa, savad olmasa müasir dünyada bu, əhəmiyyətsiz bir şeydir. Bilik olmalıdır. Çünkü indi yeni peşələr açılır. Əvvəl-

nur. Həmin kateqoriyadan olan uşaqların təhsil hüququnun təmin edilməsi və cəmiyyətə integrasiyası məqsədile Heydər Əliyev Fondu-nun ve UNICEF-in dəstəyi ilə "2018-2024-cü illərdə Azərbaycan Res-publikasında əlilliyi olan şəxslər üçün inklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Programı" həyata keçirilir. Fondu tərəfindən ölkənin bütün inter-nat və xüsusi məktəbləri əsaslı təmir edilmiş və ya yenidən qurulmuş, ən müasir avadanlıqlarla təhiz edilmiş, əlverişli təhsil mühiti yaradılmışdır. Hazırda 10 minədək belə uşaq xüsusi təhsil müəssisələ-rində, integrasiya təlimli və ümumi təhsil ocaqlarının nəzdindəki xüsusi siniflərdə oxuyurlar.

Hazırda dövlət siyasetində təhsil sisteminin maddi-texniki bazasının müasirləşdirilməsinə və yeni şəraitin yaradılmasına xüsusi diqqət yetirilir. Bu məqsədlə Prezident İlham Əliyev tərəfindən çoxsaylı proqram-lar, sərəncamlar imzalanıb. 2019-cu ildə 84 yeni təhsil müəssisəsının ti-kintisi və əsaslı təmiri həyata keçirilib. Onlardan 50-si modul tipli

dövlət rəhbərimiz və artıq bəzi ölkə-lərdə buna fikir verilməməsini təs-süfle diqqətə çatdırır: "...Biz ənənəvi düşüncədən kənardə yaşaya bil-mərik və gənc nəsil də bunu bilsin. Yaşlılara hörmət olunmalıdır, yaşı-na görə. İndi bəziləri istəyirler ki, bizim lügətimizdən "ağsaqqal", "ağ-birçək" sözləri çıxın, necə ki, bəzi ölkələrde".

Azərbaycan Prezidenti gəncliyi-mizi ziyanlı ideologiyaların təsirindən qorumağa çalışır. Cəmiyyətə fitnə-fəsad salmaq istəyənlərin əməllərindən kənar tutmaq üçün onlara inkişafın, tərəqqinin, aydın geləcəyin ən düzgün yollarını gös-tərir. Prezident İlham Əliyev mü-qəddəs inancımızı da bütün dünyada hücumlardan, böhtanlardan, qara təbligatdan mühafizə edir. Dünyaya islamın yanlış yozumlarını, məkrli məqsədlərlə qəsdən təhrif olunaraq qabardılan məqamlarını deyil, ən gözəl sıfətlərini təqdim edir. İslamin sülh, inkişaf, elm-teh-sil, mənəvi tərbiyə dini olduğunu bütün aləmə çatdırır. Bu yöndə sis-temli iş aparır. Şərq və islam mədə-

Azərbaycan özü də bu gün Nən-Şərq, həm də Qərb dünyasının dü-şünən insanların, mütərəqqi ideya-larını orta məxrəcə getirmekle ha-zırda iki sivilizasiya, iki dünyagörüş arasında temas məkanı rolunu oynayır. Və hər iki mədəniyyətə verdiyi zəngin töhfələrlə tarixinin yeni, parlaq səhifələrini yaradır.

Keçmiş, bu gün, gələcək

Xalqın tarixi keçmiş Azərbaycan Prezidenti üçün gələcəyə işiq salan, bir çox məsələlər haqqında düzgün netice çıxarıma, doğrunu yanlış-dan ayırmaga kömək göstərən aynadır. Ona görə də dövlət başçısı xüsusi gəncləri tarixi yaxşı öyrənməyə çağırır: "Əger tarixi yaxşı bilsələr, görərlər ki, tariximizdə heç vaxt heç bir kənar qüvvə, heç bir yad daire bi-zim xoşbəxtliyimizi istəmeyib, əksi-nə, bizi əzmək istəyib, özünə ram et-mək istəyib, sərvətlərimizi talamaq istəyib, bizi alçaltmaq istəyib. Əger belə olmasayı, bizim coxəslik tariximizin böyük hissəsi müstəmləkə-cilik tarixi olmazdı. Bir daha demək istəyirəm ki, bizim müstəqillik dövr-lərimiz Azərbaycan xalqının tarixin-de çox məhduddur. Mehəz ona görə ki, aldəmişiq, əzilmişik. Buna im-kan vermək olmaz və verməyəcəyik, biz möhkəm dayanmışıq. Heç kim bizim işimizə müdaxilə edə bilməz, heç bir kənar qüvvə bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Qoy ləkələsinlər, qoy yalan-uydurma yaysınlar, bize yapışır. Əsas odur ki, biz öz heyə-timizi ləyaqətən yaşıyaaq. Ləyaqətli insanlar kimi, vətənə bağlı olan insanlar kimi, mərd insanlar kimi yaşıyaaq, quraq, yaradaq, bütün yad qüvvələrə cavabımızı verək və öz in-kişaf yolumuzu davam etdirək".

Ona görə də Prezident İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyev ki-mi Azərbaycan tarixinin qədim qat-larını üzə çıxarı, möhkəm tarixi tə-məllər üzərində bize gələcəyə doğr-u aydın yol göstərən şəxsiyyətləri-mizi, düşüncə adamlarımızı daim gündəmdə saxlamağa çalışır. Azərbaycan xalqının əsrlər ərzində for-malaşdırıldığı zəngin tarixi irsə yeni həyat verir. Bu irsi bütün dünyada təbliğ edir. Azərbaycan xalqının belə bir irsi formalasdırmaqla, bu qə-dər şəxsiyyətləri yetirməkə böyük xalq olduğunu bəşəriyyətə göstərir. Məsələn, bu il, ölkəmizdə "Nəsimi ili"nin elan olunması, müxtəlif illər-de görkəmli şəxsiyyətlərimiz yu-bileylərinin təntənəli şəkildə keçiril-məsi, onların həyat və yaradıcılıqla-rının təbliği buna bir nümunədir.

Bələ genişmiyasaki tədbirlər, layihələr Azərbaycanın görkəmli nü-məyəndələrinin xalqın taleyülü problemləri, keçmiş və gələcəyi ilə bağlı olan məhüm konseptual fikirlərinin bu və ya digər formada şərhinə, müasir dünyagörüşü işığında araşdırılmasına, sistem halına salınmasına imkan verir. Nəticə etibarilə bütün bunlar böyüməkdə olan nəslin sərvə-tine çevrilir. İctimai fikir tariximizin zənginliyi işığında onların dünyagörüşünün əsasını formalasdırır. Beləliklə, ırs və varislik arasında qırılmaz rabitə, vəhdət təmin edilir.

Prezident İlham Əliyev yerli jurnalistlərə ilin yekunları ilə bağlı verdiyi müsahibəsində xüsusi vurğulamışdı ki, bizim siyasetimiz konseptual xarakter daşıyır: "Əger son 16 ilin tarixinə geniş nəzər salsanız, gö-rərsiniz ki, heç bir addım təsadüfi ol-mayıb. Hər bir addımın arxasında çox böyük təhlil və böyük məqsədlər dayanır. Beləliklə, kadr islahatları zamanında aparılır. Bəlkə beş il bun-dan əvvəl bu cür kadr islahatları aparmad düzgün olmazdı, amma iki il bundan sonra da artıq gec olardı. Ona görə hesab edirəm ki, kadr islahatları, struktur islahatları zamanında aparılır. Ümumiyyətlə, işə yanaşma tərzi dəyişir. Azərbaycan yeniləşir, Azərbaycanın yeni siması ortalı-qa çıxır, iqtidaran yeni siması ortalı-qa çıxır - müasir dövrə uyğun, cə-miyyətimizin gözlənilmərinə uyğun və bizim inkişaf strategiyamıza uyğun. Hər şey buna bağlıdır. İlk növbədə, bizim milli maraqlarımız, dövlətçiliyi-miz, vətəndaşların rahat yaşaması, sosial rifah və kadrların bə-məqsədə-qulluq etməlidirlər".

Azərbaycan Prezidenti hər za-man insanlarımı vətənpərvər olma-ğə, gəncləri də bu ruhda tərbiyələn-dirməyə səsləyir. Bildirir ki, əger və-tənpərvərlik ruhu olmasa, ölkəmizin gələcəyi də olmaz: "Bu olmasa, nə vaxtsa yənə də kiminə təsiri altına düşüb, yənə də müstəqillik arzuları ilə yaşayacaq. Ona görə gənclərə vətənpərvərlik çox güclü olmalıdır. Gənclər milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda, ənənəvi dəyərlər əsasında tərbiye almırlırlar. Bax, belə gənclər ölkəmizi gələcəyə inamlı apara-caq. Hesab edirəm ki, bugünkü gənclərin mütləq əksəriyyəti bu meyarlara cavab verir - bilikli, savadlı, vətənə bağlı, vətənpərvər və dünyaya açıq. Elə olmalıdır ki, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi güclənsin".

Bu, sabaha doğru göstərilən ay-dın istiqamətdir. Və Azərbaycan xalqı bu istiqamətlə, bu kursla gələcəyə doğru irəliyərək milli dövlət-çilik tarixinin yeni zirvələrini feth edəcəkdir.

**İradə ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"**

Gələcəyə aparan aydın yol

ki peşələrin bir çoxu sıradan çıxır. Artıq 20 il bundan əvvəl olan bəzi peşələr yoxdur və olmayıcaq da. Bu proses getdikcə gedəcək, biz 4-cü industrial inqilab içərisindəyik. Artıq bilinir ki, hansı peşələr 5 ildən sonra olmayıcaq. Amma biz əhalisi ar-tan ölkəyik. Sovet dövründəki 7 mil-yondan 10 milyona çatıb bizim əhalimiz. Ona görə biz o yeni peşələri gerək menimsəyək. Gerək imkan yaradaq bizim vətəndaşlara ki, o peşələrə onlar yiyələnsinlər. Ona görə bu sahədə həm mülliimlərin üzərine böyük vəzifə düşür, həm də tələbələr daim çalışmalıdır. Bilik, savad - onların yaxşı gələcəyini, təminatlı gələcəyini müəyyən edən budur".

Prezident İlham Əliyev bununla cəmiyyətimizə belə bir həqiqəti çatdırır ki, müasir qloballaşma əsrində Azərbaycanda milli tərəqqinin yeganə yolu elm və təhsilin, yeni bilik-lərin, intellektual əməyin inkişafından, habelə kompüter və informasiya texnologiyalarının bütün idarətme səviyyələrindən geniş tətbiqindən keçir. Bu reallıq nəzərə alına-raq dövlət rəhberimizin həyata ke-cirdiyi uğurlu elm və təhsil siyaseti, bu sahədə özünü göstəren bir sıra problemlərin həlli mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Elm, təhsil: mütərəqqi ənənələr

Ötən 16 ilde Azərbaycanda tariximizin heç bir dövründə olmadığı qədər məktəblər, məktəbə-qədər təhsil müəssisələri tikilib, mövcud təhsil ocaqları müasirləşdirilib. Bu proses Azərbaycanın mərkəzi qədər ən ucqar bölgələrimizi də əhatə edib.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Heydər Əliyev Fondu-nun təhsilin inkişafı yönündə gördüyü işlər isə xüsusi böyük tarixi əhəmiyyət daşıyır. Təhsilin cəmiyyətimiz üçün bir dəyer kimi yeni məzmun qazanmasında, bu dəyerin hər kəse əlcətan olmasında, təhsil sahəsindəki qlobal inkişaf meyillərinin ölkəmizə gətirilməsində Mehriban xanım Əliyevanın gördüyü işlər müstəsnadır.

Ölkə Prezidenti bu gün də təhsil sahəsində davamlı islahatlar həyata keçirir. Müasir Azərbaycan təhsilini özünün zəngin mütərəqqi ənənələri, milli-mənəvi və ümumbaşəri dəyərləri ile beynəlxalq təcrübə üzərində da da inkişaf etdirir. Müəllim nüfu-zu yüksəlir, onların peşəkarlıq səviyyəsi artırılır, istedadlı insanların bu sahəyə celb edilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılır. Nəticədə sağ-lam rəqabət və motivasiya güclənir, müəllimlər rəqabətli bir peşəyə çevrilir. Bununla da təhsilin keyfiyyət-gətəriciləri durmadan yüksəlir.

Həzirdə yeni qiymətləndirmə modeləri tətbiq olunur. Təməyülləş-mənin müsbət nəticələri özünü gös-tərir. Tədrisde İKT-dən istifadə im-kanları genisləndirilir. Bu da ölkənin rəqabətqabiliyyətliyinin, intel-lektual və elmi potensialının vacib göstəricilərindən birine çevrilir. Şagirdlərə məntiqi, tənqidi, yaradıcı təfəkkürü inkişaf etdirmək, tədqiqatçılıq bacarıqları formalasdırmaq, innovasiyaları mənimsəmək və tətbiq etmək, onların yüksək texnoloji ixtisaslara marağını artırmaq məq-sədilə Bakıda və region məktəblə-rinde "Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsi həyata keçirilir.

Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan şəxslərin təhsil hüququnu təmin olu-

məktəblərdir. Heydər Əliyev Fondu-nun dəstəyi ilə 2003-2019-cu illər ərzində 3300-e yaxın məktəb binası tikilib və ya əsaslı təmir edilib. Bu da bütün məktəblərin 74 faizini təş-kil edir. Prezidentin sərəncamına əsasən, müəllimlərin aylıq vəzifə maaşı sentyabrın 1-dən orta hesab-la dəha 20 faiz artırılıb. Beləliklə, orta aylıq eməkhaqqı 600 manata çatıb. Bu artımlardan sonra aylıq eməkhaqqı 1000 manatdan çox olan müəllimlərin sayı təxminən 5 min nəfər təşkil edib.

Son illərdə ali təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi və bu sahənin təkmilləşdirilməsi istiqamətində ciddi islahatlar aparılıb. Yeni inkişaf trendləri əsas götürülməklə universitetlərin kadr potensialı və maddi-texniki bazası gücləndirilib, ali təhsilin əlcətanlığı istiqamətində mü-hüm addımlar atılıb.

Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə öten 16 il ərzində ölkəmizdə elm, təhsil, innovasiyaların tətbiqi sahə-sində həyata keçirilən layihələr Azərbaycanın iqtisadi nailiyyətlərinə, geniş maliyyə imkanlarına əsaslanır. Bütün dünyada elm, təhsil, innovasiyalar çox böyük sərma-yələr tələb edən sahələrdir. Əger ölkəmiz lazımi maliyyə imkanlarına malik olmasaydı, bu layihələr yerinə yetirileceq.

Sevindirici haldır ki, Azərbaycan bu gün belə imkanlara sahibdir və elm-tehsil sahəsində həyata keçirilən davamlı islahatlar, baş veren dəyişikliklər vətənin xoşbəxt gələcəyini aydınlaşdır.

Dəyərlərimizə sevgi

Müasir dünyada təkcə yüksək təhsil almaq, elmi bilikləri yiyələnmək, innovativ texnologiyaları mə-nimsəməklə iş bitmir. Milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, xalqın öz ta-rixi keçmişinə, dilinə, inancına, mə-dəni sərvətlərinə sahib çıxmazı bacarması da çox böyük zərurətdir. Cənab qloballaşma səli bütün bu də-yərlər öz ağışuna alıb aparır. In-sanları tədrisən öz milli kimliklərindən uzaqlaşdırıb vahid qəlibə salır, bir-birinə bənzətməye başlayır. Milli dövlətlər isə tarix boyu ənənəvi dəyərlər üzərində berqərər olub. Bu dəyərlərin göz bəbəyi kimi qoruna-raq gələcək nəsillərə ötürülməsi dövlətimizin əbədiliyi, istiqlalımızın möhkəmliyi üçün çox mühümdür. Ona görə də öten illər ərzində milli-mənəvi dəyərlərimizə xüsusi diqqət ölkə rəhbərinin fəaliyyətində xüsusi yer tutub.

Ana dilimiz, təbii ki, bu dəyərlərin önündə gəlir. Qloballaşma şəraiti-nəde Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı məqsədilə dövlət rəhbərimiz ardıcıl addımlar atır. Prezident İlham Əliyev ana dilimizə adı bir ünsiyyət vasitəsi kimi deyil, qədim tarixi, zəngin mədəniyyəti, müasir dünyada ictimai mövqeyi ilə tanınan bir xalqın milli sərvəti kimi ya-naşır. Həyata keçirdiyi dil siyaseti ilə ana dilimizin inkişafına, onun dövlət statusunu daha da möhkəm-ləndirməyə, dünya dilləri sırasında nüfuzunu artırmağa çalışır.

Azərbaycan Prezidenti xalqımızın başqalarına da örnək olan mütərəqqi adət-ənənələrinə böyük saygı ilə yanaşır və gənc nəslə də buna əməkcağız. "Biz ənənəvi dəyərlər üz-rində dövlət qururuq, böyük-kicik var. Bunu biz qorunaklıq, gənclər də məni eşitsinlər, daim böyük-kicik məsələsinə fikir versinlər" deyir.